פועלי כל הארצות התאחדו!

זו הדרך

ZO HADEREKH زو هديرخ

גיליון 38, 25 בספטמבר 2019

# אחדות ימנית

## ״ממשלת האחדות הלאומית״ תנציח כיבוש, אפליה וגזענות ולכן יש להתנגד לה בכל הכוח

מאז הבחירות בשבוע שעבר, ומפלתו של בנימין נתניהו בקלפי, נרשמו שני ויתורים ראויים לגינוי. בניגוד להבטחותיו, ויתר בני גנץ מראש על האפשרות להקים ממשלה שתהא חלופה לשלטון הימין ההרסני.

כמו כן, ובניגוד לעמדת הקונצנזוס ברשימה המשותפת, השואף לסלק את נתניהו בהקדם מן השלטון (ר׳ גילוי דעת של מק״י וחד״ש בע׳ 4), החליטה בל״ד לבצר את שלטון נתניהו הרעוע ולא להמליץ על גנץ כמועמד להרכבת הממשלה.

אשר לגנץ עצמו, הוא הפגין התנהגות מחפירה כאשר זלזל במופגן בתמיכת הרשימה המשותפת. התעלמות זו חסרת הגיון פוליטי לטווח הקרוב או הרחוק. היא נובעת מהשקפות גזעניות השוללות את קיומו הפוליטי של המיעוט הלאומי הערבי-פלסטיני בישראל. גנץ אפילו לא בדק את האפשרות לכונן ממשלת מיעוט (והיו רבות כאלה בעבר) בתמיכת הרשימה המשותפת, אלא נפל מרצונו לזרועות הימין בראשות נתניהו. העמדות שנקטו גנץ ושל בל״ד, מוסיפות שמן למדורת ״ממשלת האחדות הלאומית״. ממשלה זו, מעצם טבעה, תעניק לגיטמציה נוספת לנתניהו חרף ההפסד בקלפי בפעם השנייה תוך מספר חודשים. יותר מכך - היא תנציח את הכיבוש, את האפליה ואת הגזענות.

תולדות מדינת ישראל רצופות ממשלות ״אחדות לאומית״, שהצטיינו בחיזוק ההון, מצד אחד, ובמימוש תכניות מלחמה וסיפוח, מצד שני. ממשלה כזו הוקמה לראשונה ביוני 1967 כדי לגייס את האזרחים למלחמה. אז צורף מנהיג מפלגת ״חירות״ מנחם בגין לממשלת לוי אשכול. גם שתי הממשלות הבאות בראשות גולדה מאיר היו דומות בהרכב ונועדו להתמודד עם תוצאות הכיבוש לרבות מלחמת ההתשה העקובה מדם. בממשלות ה-21 וה-22 (בין 1984 ל-1988) הונהגה רוטציה בראשות הממשלה בין שמעון פרס (מערך) לבין יצחק שמיר (הליכוד). המשימה של אותה ממשלת אחדות הייתה אף היא להמשיך את הכיבוש של דרום לבנון שהחל ב-1982 ולהתמודד עם אחד המשברים הכלכליים המחזוריים הקשים שפקדו את הקפיטליזם.

הלקח של יותר מ-50 שנות ״אחדות״ צריך להילמד: ממשלות אלה לא היו ״ביטוי לרצון הבוחר״, כפי שהן מוצגות. הן ביטאו בעקביות את רצונן של המפלגות הציוניות הגדולות, בגיבוי הממשלים של ארצות-הברית ובעלי ההון המקומיים

שמעון פרס ויצחק שמיר בשולחן הממשלה, 1985 (צילום: ויקיפדיה)

והזרים, לממש באמצעות שותפות פוליטית מדיניות המרחיקה את ישראל מהסדר שלום ומשרישה את העמדה שאין חלופה למדיניותן.

אך ממשלות ״האחדות״ גובות מחיר פוליטי גם ממקימיהן. אם היה טורח גנץ, יו״ר כחול-לבן, יכול היה ללמוד לקח מתולדותיה של מפלגת העבודה: השותפות של מפלגת העבודה בממשלות ״אחדות לאומית״ הובילה להתפוגגותה. עת כוננה ממשלת ״האחדות הלאומית״ הראשונה, ב-1967, היו בסיעת העבודה 45 חברי כנסת. בבחירות האחרונות, העבודה שהתמודדה יחד עם מפלגת היחיד גשר הייתה קרובה לסף ההיעלמות.

לחד״ש ולשותפיה ברשימה המשותפת אין אשליות לגבי עמדות גנץ ושותפיו. הכרעתן להמליץ באוזני הנשיא על גנץ כמועמד לראשות הממשלה נועדה לשרת את המטרה הדחופה והחיונית של סילוק נתניהו מהשלטון.

# דברים בשם אומרם

### ב'ישראל היום' אוכלים את הלב

"יו"ר הרשימה המשותפת, איימן עודה, נראה נהנה מאוד מהמראה של כתבים רבים שמחכים לו מחוץ לביתו: 'בני גנץ שוחח איתי אמש. ההסתה של נתניהו הוציאה את הערבים מהבית, ואנחנו נביא להדחתו מהשלטון של נתניהו. אבו יאיר, להסתה יש מחיר. אנחנו לא בכיס של אף אחד. אנחנו רגילים להיות אופוזיציה ולכן אין מתאים ממני לעמוד בראש האופוזיציה'".

("ישראל היום", 19.9)

### העולם התהפך והקוסם איבד את קסמו הגזעני

ח"כ מיקי זוהר (הליכוד) הודה שמפלגתו נפגעה מחוק המצלמות שניסתה לקדם ללא הצלחה ומקמפיין 'גניבת הבחירות' שהובילה. 'חד-משמעית קמפיין המצלמות חזר אלינו כבומרנג', אמר לקשת 12, 'מה שנקרא, זה התהפך עלינו'. זוהר אמר שמנהיגי הרשימה המשותפת מינפו לטובתם את ניסיון הליכוד לאפשר לנציגי המפלגות לצלם בקלפיות. 'הם ידעו למנף את זה ולקחת את זה לקיטוב שבין החברה היהודית לערבית וקראו לבוחרים שלהם להראות לנו בקלפיות', הוסיף".

("הארץ", 18.9)

### העולם התהפך ועודה יהיה יו"ר האופוזיציה

"במידה שתוקם ממשלת אחדות של הליכוד וכחול לבן, תרחיש שלאור תוצאות המדגמים נראה סביר מרגע לרגע, יו"ר הרשימה המשותפת, ח"כ איימן עודה, ראש האופוזיציה. במידה שתסריט זה יתממש, תהיה זו הפעם הראשונה אי פעם, שנבחר ציבור ערבי יהיה יו"ר האופוזיציה. הוא ייהנה ממעמד מיוחד ומאבטחה צמודה, יקבל אחת לחודש עדכונים מראש הממשלה - וינאם תמיד אחריו".

("ישראל היום", 19.9)

### הצעה להסבה מקצועית לבבא ביבי

"17 שנים לאחר ששוחרר מהכלא, קמע שכתב האסיר אריה דרעי בתאו הופך לפריט אספנות. בית המכירות הפומביות מציע למרבה במחיר יריעת קלף מעוטרת ועליה נוסח 'ברכת הבית', אותה שלח דרעי — אז עבריין מורשע המרצה את עונשו וכיום יו"ר ש"ס ושר הפנים — לצעיר בשם פנחס אבוחצירא, באותו הזמן חתן טרי, בנו של 'בבא אלעזר', ולימים אדמו"ר מפורסם בעצמו. הפריט עומד כעת למכירה, בסכום פתיחה של 250 דולר בלבד".

("וואינט", 16.9)

### ביבי ינהיג בקרוב את מחוז השב"ס בליכוד

"זה יותר משנתיים שאבנר הררי, 'המחסל של העולם התחתון', יושב במעצר באבו כביר. באפריל הצהיר הררי כי הוא תומך בבנימין נתניהו, ואף הפעיל רשת בין בתי הכלא על מנת לגייס תמיכה בליכוד. גם השנה פועל מטה הבחירות של הררי למען נתניהו, ומתבסס על כ-5,000 אסירים כלואים, בני משפחותיהם, ומאות אסירים משוחררים. הליכוד גרף יותר מ-60% מקולות האסירים".

(אתר מאקו, 18.9)

## מכתבים למערכת

# חולות סרטן מרצועת עזה

לאחרונה אנו מטפלים בפניות של נשים חולות סרטן מעזה חסרות מעמד אזרחי, ולעתים ללא תעודות מזהות — בהן נשים שבקשתן לאיחוד משפחות לא אושרה או כלל לא טופלה; ונשים שמשפחתן או הן לא נכחו ברצועה בעת מפקד האוכלוסין בשנת 1967.

מצבן החמיר מאז 2000, לאחר שבעקבות החלטתה של ישראל שלא לעדכן את העתק מרשם האוכלוסין הפלסטיני שברשותה, חדלה הרשות הפלסטינית להנפיק תעודות זהות. תושבי עזה הזקוקים לטיפול רפואי שאינו מצוי ברצועה נתקלים בקשיים וב'מחסומים' רבים שמציבה בפניהם ישראל, גם כאשר הם בעלי מעמד אזרחי. כאשר מדובר בחסרי המעמד — עומדת בפניהם משוכה נוספת וגבוהה במיוחד כיוון שהבקשות אינן מטופלות בהליך הרגיל דרך המת"ק (מפקדת התיאום והקישור) אלא מצריכות טיפול של משרד הפנים.

רבות מהפונות יודעות כי בהליך זה, הסבירות שיקבלו היתר היא נמוכה במיוחד. זאת כיוון שהוועדה הפלסטינית עצמה רואה קשות אלה כמסובכות, בייחוד ומשום שישראל בוחנת את הבקשה ככניסה של אזרח זר שהיא מחויבת לו אף פחות ממחויבותה המינימאלית לתושב פלסטיני. לשמחתנו, לאחר מעורבותנו זכתה אחת הנשים להיתר, ואנו מטפלים במספר פניות דומות בתקווה לאפשר את כניסתן.

מדינת ישראל טוענת כי אינה אחראית למתרחש ברצועת עזה, ובו בזמן רומסת את הזכות הבסיסית ביותר של נשים אלה — הזכות לחיים ולבריאות. כל עוד ישראל מסרבת לעדכן את מרשם האוכלוסין, וכל עוד הרשות אינה מנפיקה תעודות זהות חדשות בשל מגבלה זו, על ישראל מוטלת החובה המוסרית לאפשר לאותן נשים לקבל היתר יציאה לטיפול רפואי. חיוני לשים קץ למצב שבו מעמדן ובריאותן של נשים, שישראל מתנערת מכל אחריות כלפיהן, יהיו תלויים לחלוטין במרשם האוכלוסין הישראלי.

**ע'אדה מג'אדלי**

מנהלת מחלקת שטחים כבושים

עמותת רופאים לזכויות אדם

# עוצמה יהודית-גזענית

יש לברך על כך שעוצמה היהודית הכהניסטית-גזענית לא עברה את אחוז החסימה. אבל יש רק להצטער על הלגיטימציה שהיא קיבלה ממפלגת השלטון (אולי לשעבר) בבחירות האחרונות. אך תהליך זה החל כבר למעלה משני יובלות ושיאו היה בכניסת כהנא עצמו לכנסת ב-1984.

גם בעבר, הגישות הכהניסטיות נתקלו לרוב בהסכמה שבשתיקה, או בדרגות שונות של ציות. דעותיהם של דמויות כאיתמר בן-גביר, ברוך מרזל, מיכאל בן-ארי, בנצי גופשטיין ודומיהם נתפסו כלגיטימיות, כמו גם תורתם ומעשיהם. התמודדותם בבחירות לכנסת היא יום שחור לישראל.

**דן יהב**, ת"א-יפו

**ניתן לשלוח מכתבים למערכת באמצעות הדוא"ל**

**zohaderekh@gmail.com**

**או לתיבת דואר 26205 ת"א-יפו 6126102**

## בעקבות תוצאות הבחירות לכנסת ה-22:

# אחד למען כולם, כולם למען אחד

תוצאות הבחירות יוצרות אצל רבים בלבול ואשליות. נוצר מצב סבוך ונכנסנו למאבק מייגע ומתעתע שיימשך, כנראה, זמן רב. קיים גם סיכוי לבחירות נוספות. נתניהו אמנם ספג עוד מכה אך לא הובס עדיין והשמאל לא ניצח. מועדים א׳ וב׳ של הבחירות דנו, בראש ובראשונה, בשאלת המשך הנהגתו של נתניהו את הממשלה. בנימין נתניהו לא הצליח להשיג רוב בכנסת אחרי בחירות אפריל וקרא לבחירות בספטמבר. בבחירות מועד ב׳ איבד הליכוד בראשות נתניהו, שבלע את מפלגותיהם של כחלון ופייגלין, שבעה מנדטים.

שלושת המוסקטרים: בין פארסה לטרגדיה (לע״מ)

נתניהו הפסיד בבחירות אבל לא נובע מכך שיתפטר. תפקידו הוא תעודת הביטוח שלו מהדחה, ממשפט וכנראה ממאסר. הוא נלחם על חייו ויעשה הכל כדי להמשיך בתפקידו. פעם היינו רגילים שהמפסיד בבחירות היה מודה במפלתו ומפנה את כיסאו. עידן זה חלף, כמו שחלף העידן שבו הכריזו על מלחמה והניפו דגל לבן או חתמו כניעה בסיומה. כיום, בעידן המלחמות הא-סימטריות, המאבק הפוליטי (ראו ברקסיט) נמשך כמלחמת התשה עד שימוצו כל האפשרויות, הפוליטיות והמשפטיות.

הציפייה למרד נגד נתניהו בתוך הליכוד היא משאלת לב. אין לה סימנים בשטח ועדיף לא לתלות בה, לעת עתה, תקוות. הליכוד כיום הוא מפלגת נתניהו. בהיעדר סימני מרד פנימי כבר עלתה הצעה להשיג לנתניהו חנינה לפני המשפט ובלבד שיפרוש. חנינה לפני משפט היא פיקציה מלוכלכת וגם אוקסימורון: הלוא לפני משפט אין אשמים. על מה ואיך חוננים את מי שלא הואשם?

בטיוח מסוג זה השתמש הנשיא חיים הרצוג ב-1984 כדי לזכות, בלא משפט, את ראשי השב״כ שרצחו פלסטינים שבויים בפרשת קו 300. רעיון לחנינה לפני משפט הועלה גם לגבי שוטרים שרצחו 13 מפגינים ערבים באוקטובר 2000. חנינה לפני משפט כמוה כאיון הנושא, כמאמר נתניהו: ״אין כלום כי לא היה כלום״. האפשר לקוות שריבלין לא יזנה את נשיאותו?

כישלון נתניהו גם אינו ניצחון השמאל. לגנץ יש גוש ״טבעי״ (אבל שום דבר פוליטי איננו טבעי) של כחול לבן, עבודה-גשר והמחנה הדמוקרטי (44 ח״כים). המלצת הרשימה המשותפת על גנץ חשובה כגוש חוסם אך אינה נותנת לגנץ רוב. גנץ כבר אינו מבטיח שלא יישב עם ביבי או עם הסיעות החרדיות והדתיות. ליברמן מוכן לשבת עם נתניהו אך (עדיין) לא עם החרדים והמשיחיים.

נתניהו, נכון לעכשיו, חישק את עצמו עם החרדים והמשיחיים (55 ח״כים) תחת הסיסמה המוסקטרית: ״אחד למען כולם, כולם למען אחד״. החרדים, למרות ההסכם עם נתניהו, דנים עם ״הגדולים״ שלהם על אפשרות הסכם עם כחול לבן. התרגילים הפוליטיים בחודשים הקרובים ייסובו בעיקר סביב ליברמן, ש״ס ויהדות התורה.

השיח השמאלי בישראל מבולבל ומטושטש. אחד רואה עצמו כשמאל מדיני, אחר כשמאל חברתי, שלישי כשמאל חילוני, רביעי כשמאל אזרחי וחמישי כשמאל מזרחי. כל אחד והשמאל שלו: הכל פוסט, הכל זהויות. ליברמן הוא גזען ימני מסוכן הרוכב, כרגע, על סוס מלחמה בחרדים ובמשיחיים. הדבר אינו הופך אותו לשמאל. יאיר לפיד הפך את עניין גיוס החרדים לצבא לדגלו, אבל הוא ימני ביחסו לניאו-ליברליזם, לשלום ולשוויון לערבים.

יעלון, האוזר והנדל הם אנשי ימין. איננו יודעים מה גנץ ואשכנזי חושבים. המחנה הדמוקרטי תחת הורוביץ וברק זה לא מרצ: הם מחקו מסדר יומם את נושאי הכיבוש, השוויון היהודי-ערבי ואת נושא הצדק החלוקתי. אורלי לוי-אבקסיס מגשר לא דיברה מעולם על שלום ועל שוויון יהודי-ערבי.

אנו בחד״ש, בתוך הרשימה המשותפת, חילונים אבל יודעים להבדיל בין דת כדרך חיים לדת גזענית-לאומנית-מיזוגנית ומיסיונרית. איננו רואים בהצטיינות צבאית ערך וגם לא מבחן לישראליות. אנחנו מכבדים מסורת, מעריכים התנהגות מוסרית ורגישות חברתית לצדק, לעוני ולדיכוי.

הרשימה המשותפת הייתה בעין קמפיין השנאה וההסתה הגזעני של נתניהו נגד הערבים. מהניסיונות למנוע ייצוג ממועמדיה דרך טענות הזיופים, דרך הדרישה להצבת צלמים חברי ליכוד בקלפיות ביישובים ערביים ועד לטענות שהערבים חותרים להשמיד יהודים. מסע השנאה של נתניהו עזר לרשימה המשותפת להתאחד מחדש, להגדיל את שיעור ההשתתפות של האוכלוסייה הערבית בבחירות ולהגדיל את מספר המצביעים היהודים לרשימה. כך הביא נתניהו, בהפוך על הפוך, להגדלת ייצוג הרשימה המשותפת ל-13 מושבים.

ההחלטה ההיסטורית של תמיכה במועמדות גנץ, שלא הייתה כמותה מאז 1992 (ברבין) מביעה, קודם כל, את אחדות ההתנגדות לנתניהו החותר לפשיזציה של ישראל ולסיפוח זוחל של השטחים הכבושים ללא מתן אזרחות שווה לתושביהם. היא מביעה גם את בגרות האזרחים הערבים שבחרו להשתתף במוסדות ולדרוש את חלקם הצודק במדינה על פני החרמה עקרה או נוכחות מתריסה.

מוקדם עדיין לנבא אם הושטת היד של הרשימה המשותפת תיענה בנכונות גם מצד כחול לבן ומפלגות המרכז-שמאל הציוניות. אנחנו למודי אכזבות אך נמשיך להיאבק לשותפות, לצדק, לשלום ולשוויון. המאבק בנתניהו לא תם.

**אבישי ארליך**

# הרשימה המשותפת המליצה על בני גנץ

נציגי הרשימה המשותפת המליצו השבוע (22.9) על יו״ר כחול לבן, ח״כ בני גנץ, כמועמד להקמת הממשלה בפגישת ההתייעצות שקיימו עם נשיא המדינה ראובן ריבלין בבית הנשיא. כל נציגי הרשימה המשותפת הגיעו, למעט נציגי בל״ד המתנגדים להחלטה, אשר נתקבלה ברוב קולות חברי הרשימה. יצוין כי בהמשך פרסמה בל״ד גילוי דעת, ולפיו היא מסתייגת מההמלצה על יו״ר כחול לבן בני גנץ.

בגילוי דעת שפרסמו המפלגה הקומוניסטית הישראלית (מק״י) והחזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון (חד״ש) בעקבות ההחלטה, נכתב כי ״צו השעה הוא לשים קץ לעידן נתניהו״. מק״י וחד״ש הודיעו כי הן תומכות בהחלטת הרשימה המשותפת, אשר נועדה לסתום את הגולל על אפשרות הרכבת ממשלה בראשות בנימין נתניהו.

״החלטה קשה זו שנידונה במוסדות מק״י וחד״ש ושאר מרכיבי הרשימה המשותפת״ נכתב, ״אין משמעותה שמפלגת כחול לבן מציעה חלופה אמיתית למפלגת הליכוד ולנתניהו, אלא מבטאת את העמדה לפיה נתניהו הוא הגרוע והמסוכן ביותר לציבור הערבי, לשומרי הסף, לשאלה הפלסטינית ולמצב באזור בכללותו. לכן מבטאת החלטה זו את הרצון העז של הציבור הערבי ושל הכוחות הדמוקרטיים לשים קץ לעידן נתניהו. זו מטרה נשגבת שאין חולקים ואין עוררים על קדימותה, נכונותה ונחיצותה״.

מק״י וחד״ש הוסיפו: ״מסמך העמדות והדרישות שהציגה הרשימה המשותפת, הן בפן המדיני והן בפן האזרחי, הוא הערובה לסילוק מדיניות נתניהו ולא נתניהו האיש בלבד. למפלגת כחול לבן לא יהיה מנוס מלהתייחס לדרישות של חצי מיליון בוחרים. החל בפירוק התנחלויות, הפסקת הסיפוח בשטחים הכבושים והכרה בזכויות העם הפלסטיני לפי החלטות האו״ם, דרך ביטול ׳חוק הלאום׳ וחוק קמיניץ וכינון תכנית ממשלתית למיגור האלימות והפשיעה המאורגנת, וכלה בזכויות חברתיות ואזרחיות.

מק״י וחד״ש מדגישות כי השמירה על אחדות הרשימה המשותפת, על דרכה ועל יכולתה להשפיע וליישם את מאווייהם של חצי מיליון בוחרים שנתנו בה אמון - כל אלה מחייבים את כל השותפים לשמור על כללי העשייה המשותפת, הרחק מחצאי עמדות ומריקוד בכל החתונות״.

## העתיד היחיד הוא עתיד משותף

**בעקבות ההמלצה, פרסם ח״כ איימן עודה מאמר בעיתון האמריקאי ׳ניו-יורק טיימס׳. להלן קטעים מתוכו:**

האזרחים הערבים-הפלסטינים בחרו להפנות את הגב לראש הממשלה בנימין נתניהו, לפוליטיקת הפחד והשנאה שלו, לחוסר השוויון ולשיסוע שקידם בעשור האחרון.

ממשלת ישראל עשתה כל שביכולתה כדי לדחות אותנו, אך השפעתנו גדלה. אנחנו נהיה אבן הפינה של הדמוקרטיה. איננו מסוגלים לשנות לבדנו את המסלול שבו צועדת ישראל, אבל השינוי הזה אינו אפשרי בלעדינו. בשמה של הרשימה המשותפת, אני ממליץ שהנשיא יטיל על בני גנץ להיות ראש הממשלה הבא. זה יהיה הצעד המשמעותי ביותר שיסייע ליצור את הרוב הדרוש כדי למנוע מנתניהו עוד קדנציה ולהביא לסופה של הקריירה הפוליטית שלו.

עמיתיי ואני קיבלנו החלטה זו לא כתמיכה בגנץ ובמדיניותו המוצעת. אנו מודעים לעובדה שגנץ סירב להתחייב לדרישות הפוליטיות הלגיטימיות שלנו למען עתיד משותף, ולפיכך לא נצטרף לממשלתו.

במשך עשרות שנים סירבו המועמדים לראשות הממשלה לתמוך בסדר יום שוויוני, ועל כן לא המליצה שום מפלגה ערבית או ערבית-יהודית על ראש ממשלה מאז 1992. עם זאת, הפעם הבחירה שלנו שונה. החלטנו להוכיח שאי אפשר להפנות גב לאזרחים הערבים-הפלסטינים ולהתעלם מהם. החלטתנו להמליץ על גנץ לראשות הממשלה, בלי שנצטרף לממשלת ״האחדות הלאומית״ שהוא צפוי להקים, היא מסר ברור שהעתיד היחיד למדינה זו הוא עתיד משותף, ושאין עתיד משותף בלי שיתוף מלא ושוויוני של האזרחים הערבים.

בבוקר שלאחר אישור ׳חוק הלאום׳ המפלה, הסעתי את ילדיי לבית הספר וחשבתי, איך אגדל אותם במדינה ששוב ושוב דוחה חמישית מהאזרחים. ממשלות ישראל נקטו בגישה זו בכל פעם מחדש: משנות הממשל הצבאי שהוטל על הערבים בישראל החל בקום המדינה ועד 1966, דרך הניסיונות הישנים-נושנים לדכא את התרבות הערבית-הפלסטינית ועד ההחלטה המתמשכת לכבוש את האדמות ואת חייהם של אחינו ואחיותינו בגדה המערבית ובעזה.

בכל פעם שאני לוקח את שאם, בתי הצעירה, לבית הספר, אני רואה על הקיר פסוק הלקוח מספר תהילים: ״אבן מאסו הבונים הייתה לראש פינה״. בבחירתנו להמליץ על גנץ, הוכחנו ששיתוף הפעולה בין ערבים ליהודים הוא האסטרטגיה הפוליטית העקרונית שתוביל לעתיד טוב יותר לכולנו. אינספור בני אדם בישראל ובעולם יהיו אסירי תודה משיראו את קצו של שלטון השקרים והפחד, שלטונו המושחת והממושך של נתניהו.

אנו נמשיך בפעילותנו למען עתיד טוב ושוויוני יותר, ובמאבקנו למען זכויות אזרח תוך שמירה על זהותנו הלאומית כפלסטינים. יש די מקום לכולנו במולדתנו המשותפת, די מקום לשירה של מחמוד דרוויש ולסיפורים של סבינו, ודי מקום לכולנו לגדל את משפחותינו בשוויון ובשלום.

קבלו את

**זו הדרך**

**מדי שבוע**

**בדואר אלקטרוני**

**או בדואר רגיל**

**המעוניינים לקבל בדואר אלקטרוני, ללא תשלום, מתבקשים לשלוח כתובת דוא״ל אל:** zohaderekh@gmail.com

**המעוניינים לקבל בדואר רגיל, מתבקשים לכסות את הוצאות המשלוח באמצעות תרומה של 150 שקל בשיק לפקודת המפלגה הקומוניסטית הישראלית, ת״ד 26205 תל-אביב 6126102**

# 1,200 מפצועי ההפגנות בעזה יזדקקו לשיקום

לפחות 1,200 בני אדם שנפצעו בהפגנות הנערכות מדי שישי בעזה יזדקקו לשיקום גפיים – כך מסר בשבוע שעבר המשרד לתיאום עניינים הומניטריים של האו"ם בשטחים הפלסטיניים הכבושים. מדובר בפגיעות גפיים קשות שנגרמו מתחמושת חיה, אשר יצרו עומס כבד על מערכת הבריאות בעזה העמוסה ממילא.

בין 30 במרס 2018 ל־31 ביולי 2019 נפגעו יותר מ־7,500 פלסטינים מתחמושת חיה שירו כוחות ישראליים במהלך צעדות השיבה הגדולות לאורך גדר המערכת בין עזה לישראל. לדברי כוח המשימה לענייני בריאות של האו"ם, 87% מפגיעות אלה הן פגיעות גפיים, ואילו פציעות בטן ואגן הן כ־5% מכלל הפציעות.

יצוין כי 148 מתוך יותר מ־6,500 פגיעות הגפיים חייבו קטיעה (122 גפיים תחתונות ו־26 גפיים עליונות). 108 מקטיעות הגפיים לא התחייבו מהפציעה הראשונית אלא מזיהומי עצם שנבעו ממנה. זיהומים אלה מופיעים כשלפציעה מתווסף נזק נרחב יותר לעור, לבשר, לעצבים ולכלי הדם.

לפי הערכות, בין 25% ל־40% מהמטופלים הלוקים בסיבוכים אלה מפתחים ב־12 החודשים שלאחר פציעתם סוג כלשהו של זיהום עצם. במקרים אחרים מובילה הפציעה לשבר פתוח, שאינו מתאחה או מותיר פער בעצם, ומצריך גם הוא שחזור אורתופדי פלסטי מיוחד באמצעות ניתוחים.

להערכת ארגון הבריאות העולמי, לפחות 1,200 מנפגעי הגפיים יזדקקו לטיפולי שחזור אורתופדיים בידי מומחים. טיפול זה נמשך לרוב משישה חודשים עד שלוש שנים, תלוי בחומרת הפציעה. הוא כרוך בשניים עד שמונה ניתוחים וב־12 עד 30 טיפולי פיזיותרפיה. מחירו של כל טיפול בודד יכול להגיע עד ל־40 אלף דולר.

ארגון הבריאות העולמי הזהיר שאם לא יורחבו היכולות הקיימות ברצועה בתחומי המיקרוביולוגיה, הבדיקות, זיהומי העצם ושחזור הגפיים, סביר להניח כי מספר הקטיעות המשניות יגדל. כוח המשימה לענייני בריאות פנה בקריאה לגייס 28 מיליון דולר לתמיכה בצרכי רפואת החירום בעזה בשנת 2019. מתוך סכום זה גויסו 16 מיליון דולר, כך שנותר פער בסך 12 מיליון דולר.

"מספרם הגדול של נפגעי תחמושת חיה בקרב מפגינים לא חמושים עורר גם חששות בדבר שימוש מופרז בכוח בידי חיילי צה"ל. משפט זכויות האדם הבינלאומי מתיר שימוש בכוח קטלני בעת פעילויות אכיפת חוק רק כמוצא אחרון, ורק בעת סכנה מיידית של מוות או פציעה קשה", נמסר.

### מתן מענה לצורך בשחזור גפיים

שנים רבות של מצור והגבלות תנועה אחרות המוטלות על בני אדם וחומרים, לרבות משאבים רפואיים; הפילוג המדיני הפלסטיני המעמיק מבית; ומשבר אנרגיה כרוני – כל אלה הובילו להידרדרות קשה בזמינותם של שירותי הבריאות ברצועת עזה ובאיכותם. לדברי ארגון הבריאות העולמי, ביולי דווח כי 254 (49%) מהתרופות החיוניות ו־225 (26%) מהפריטים הרפואיים החד־פעמיים במלאי של בית המרקחת המרכזי בעזה פחתו עד כדי כך שיספיקו לפחות מחודש אחד.

נכון לעכשיו, הארגון הבריטי "סיוע רפואי לפלסטינים" הוא היחיד שמטפל בשחזור מאוחר ומורכב של פציעות גפיים בעזה, בתיאום עם משרד הבריאות הפלסטיני וכוח המשימה לענייני בריאות. ארגון זה הקים את יחידת שחזור הגפיים הראשונה בשטח הפלסטיני הכבוש, הכוללת שני מנתחים אורתופדיים, שתי אחיות ושני פיזיותרפיסטים. זאת, נוסף לרופאים ולמומחים אחרים העובדים עם הצוותים המקומיים.

עד לאוגוסט 2019 הביא הארגון לעזה שתי משלחות רפואיות כדי לסייע לצוותים המקומיים בטיפול במקרים מורכבים של שחזור גפיים. המשלחות סיפקו פריטים כירורגיים שהיו דרושים ביותר, וכן שני עוזרים למיזם שחזור גפיים שתפקידם הוא תיעוד של נתוני מטופלים, סיוע למטופלים במילוי טפסים ותיאום מול הצוותים המקומיים.

### 900 מועמדים לשחזור גפיים

"רופאים ללא גבולות" הוא ארגון בינלאומי לא-ממשלתי נוסף המטפל בבני אדם שפיתחו זיהום עצם לאחר פציעה מתחמושת חיה באחת מגפיהם. לאחרונה עבד הארגון עם משרד הבריאות בעזה כדי לשדרג מעבדה, כך שזו תוכל לנתח דגימות עצם. דגימות עצם הן חלק חיוני באבחון של זיהומי עצם ובקביעה איזו אנטיביוטיקה תתאים לטיפול בהם. קודם לכן צריך היה לשלוח דגימות לבדיקה במעבדות בישראל.

משרד הבריאות בעזה, בתמיכת ארגון הבריאות העולמי, מפתח בסיס נתונים לשחזור גפיים, שיאפשר מעקב בזמן אמת והפניות מתאימות למטופלי שחזור גפיים. בסיס הנתונים יאפשר למשרד הבריאות ולארגונים השותפים לו העלאה וגישה לנתוני מטופלים, וכן זיהוי והפניית מטופלים לבדיקות סקר לשחזור גפיים, ולתורים רפואיים קדם־ניתוחיים ובתר־ניתוחיים, לרבות בניית תוכניות לטיפולי פיזיותרפיה.

המערכת תקל על המעקב אחר מטופלים ותבטיח מתן עדיפות למקרים הקשים ביותר, ובהּבעת תאחסן מידע קליני לכל אורך מסלולי הטיפול. בסיס הנתונים יאפשר לאמוד את התוצאות וההשלכות של התערבויות שחזור גפיים. עד כה נסקרו 900 מועמדים פוטנציאליים להליכים מורכבים לשחזור גפיים.

## סיפורו של מוחמד אבו ג'זר

מוחמד אבו ג'זר, בן 41 ואב לשישה, נפצע בהפגנה ב־14 במאי 2018. באותו יום נהרגו 59 בני אדם ונפצעו יותר מ־2,600 – מספר הנפגעים הרב ביותר ביום אחד מאז תחילת ההפגנות בגדר עזה. "זו הייתה הפעם השלישית שבה השתתפתי בהפגנות. לפני כן רק ישבתי באוהלים. אבל הפעם חיפשתי את הילדים שלי, שהגיעו לשם לפניי. חמש דקות מרגע שהגעתי, כשהייתי במרחק של 150 מטר מהגדר בערך, ירו בי ברגל ימין", סיפר.

אבו ג'זר הוסיף: "אחרי הפציעה סבלתי מכאבים קשים. הקליע פצע את הוורידים, העורקים והעצם. בזמן שחיכיתי לקבל טיפול התפוצץ העורק הראשי ברגל שלי, ואני הובאתי לחדר הניתוחים בבית החולים האירופי בח'אן יונס".

לדבריו, "עברתי כמה ניתוחים, כולל שניים לקיבוע חיצוני, שהחמירו את מצבי. אחר כך קיבלתי מתקן קיבוע מתוחכם יותר המשמש לשברים מורכבים. היה לי מזל שקיבלתי אותו, אף שבכל הזמן הזה לא הייתי מסוגל ללכת. הייתי תלוי לחלוטין בכיסא גלגלים".

אבו ג'זר אינו עובד ומקבל מהמשרד לפיתוח חברתי בעזה רק 1,300 שקל מדי שלושה חודשים. "היינו קונים את כל התרופות מכיסנו, ואני נאלצתי ללוות כספים מאנשים או לשקוע בחובות".

מפגינים בג׳קרטה לעצמאות פפואה המערבית (גרין לפט וויקלי)

# התעוררות מהפכנית בפפואה המערבית

## אחרי שנים תחת שלטון אינדונזי נראים ניצנים של מאבק לשחרור לאומי

מאת **תמרה סוקוטה**

בשולי חגיגות יום העצמאות האינדונזי בחודש שעבר, הותקפו תלמידים במושבה האינדונזית פפואה המערבית. עם התוקפים נמנו קבוצות אזרחיות של לאומנים וכן אנשי צבא במדים. התוקפים תועדו פוצעים והורגים תלמידים, וגם נשמעו מכנים אותם ״קופים״.

אלפים יצאו לרחובות פפואה המערבית במחאה שהפכה במהרה לדרישה למשאל עם שבו יקבעו אזרחי פפואה המערבית את גורלם. ממשלת אינדונזיה שלחה בתגובה כוחות צבא ובמקביל חסמה את הגישה לאינטרנט. בשבועות האחרונים דווח על שמונה פפואנים הרוגים ולמעלה מתריסר פצועים בעימותים עם אנשי צבא ומיליציות.

פפואה המערבית היא חלקה המערבי של גינאה החדשה – אי הממוקם מזרחית לאינדונזיה. האזור נותר תחת שלטון קולוניאליסטי הולנדי, גם לאחר שאינדונזיה הכריזה ב-17 באוגוסט 1945 על עצמאותה ושחרורה מחברת הודו המזרחית ההולנדית. עשור לאחר מכן החלה פפואה המערבית אף היא במסע לעבר עצמאות מההולנדים. דגל פפואה המערבית, שבמרכזו כוכב, הונף ב-1 בדצמבר 1961 בבירת האי פורט מורסבי.

הייתה זו התחלה מבטיחה עבור פפואה המערבית. ואולם שנה לאחר מכן הועברה השליטה באי לאינדונזיה במסגרת הסכם ניו יורק שנחתם במטה האו״ם. בעקבות הסכם זה, יצאה אינדונזיה למבצע צבאי והשתלטה על פפואה המערבית. ב-1969 ערכה אינדונזיה באי משאל עם, שבו לכאורה ניתנה הזדמנות לאנשיו לקבוע אם יחיו במדינה עצמאית או תחת שלטון אינדונזי. אלא שמשאל העם התנהל בחסות איומי אקדחים, והפך כלי לכפיית המשך השלטון הזר.

כך ״הסכימה״ פפואה המערבית, באיומי אקדח, להישאר תחת שליטה אינדונזית. למרות זאת, הכריזו אנשי האי על עצמאות ב-1 ביולי 1971, אבל אינדונזיה סירבה להכיר בכך. מאז אה זו באלימות כל ניסיון של פפואה המערבית להשיג עצמאות. אינדונזיה אילצה רבים ממנהיגי השחרור הלאומי לחיות בגלות; אחרים נכלאו, עונו, נרצחו. כוחות צבא אינדונזיים פצעו והרגו אזרחים רבים במסגרת המלחמה.

להתעקשות של אינדונזיה יש סיבה כלכלית: פפואה המערבית היא ארץ עשירה במשאבי טבע, לרבות נחושת וזהב. את אוצרות הטבע מנצלות חברות כרייה רב-לאומיות ובראשן ״פריפורט-מקמורן״ האמריקאית. מקומות קדושים עבור הילידים הפכו בורות עמוקים.

רק לעתים נדירות נשמע קולם של הפפואנים המערבים בתקשורת האינדונזית. לאורך ההיסטוריה הקצרה של אינדונזיה כמדינת לאום, הוצגה פפואה המערבית (בדומה למפלגה הקומוניסטית האינדונזית בשנות ה-60 או למזרח טימור עד לפני שני עשורים) כבעיה שיש לטפל בה בכוח הזרוע, ושאינה יכולה להיפתר בדרכי שלום. הטרמינולוגיה של השלטון האינדונזי לגבי פפואה זהה לטרמינולוגיה ולפרקטיקה שננקטו כלפי המפלגה הקומוניסטית: לרסק, להשמיד, למחוק, להכחיד, ולשם כך כל האמצעים כשרים.

אך בעקבות המתקפה על התלמידים, נשמע בחוזקה קולם של הפפואנים. דוברי המחאה השתמשו בכינוי ״קוף״ המופנה אליהם דרך קבע והפכו את הדה-הומניזציה לקריאה לפעולה. ב-19 באוגוסט יצאו רבבות לרחובות הערים כדי לבטא התנגדותם לגזענות האינדונזית המתמשכת והבוטה. הלחץ הצליח לכפות התנצלות על חופיפה פרוונזה, מושל המחוז.

אך ההתנצלות המכובסת לא הייתה צעד בדרך לפירוק הגזענות. בעקבותיה אירעו התנגשויות נוספות בין הצבא למפגינים. המחאה בערים ובמחוזות שונים בפפואה המערבית, כמו גם בג׳קרטה, בירת אינדונזיה – נמשכת.

בהפגנות נגד הדיכוי הגזעני הועלתה התביעה למשאל עם שני. שלטונות אינדונזיה, מצדם, עצרו את סוריה אנטה, דוברת החזית העממית למען פפואה המערבית, באשמת בגידה. המשטרה עצרה גם את ורוניקה קומאן, עו״ד לזכויות אדם, שעדכנה את הציבור בנעשה, באשמת ״ליבוי המתיחות״.

הפפואנים המערביים, למרות הדיכוי הנמשך, משמיעים עתה את קולם. מי שכונו ״קופים״ השיבו לעצמם את כוחם. הם זקוקים לסולידריות שלנו, בדרישה מהאינדונזים ומהקהילה הבינלאומית לאפשר להם לקבוע את גורלם שלהם במשאל עם נוסף. העם הפפואני סבל זמן רב מדי תחת שלטון מדינות וחברות נצלניות, שבגלל רווחים כלכליים בחרו לצפות בשקט שעה שאינדונזיה מבצעת פשעים נגד האנושות. הדבר היחיד שצריך לרסק, להשמיד ולמחוק עתה הוא הקולוניאליזם שהעם המערב-פפואני כורע תחתיו.

**פורסם במקור באתר ג׳קובין**

# בגלריית כברי: תערוכה על הכפרים הערביים שאינם

התערוכה "ארץ ישנה" של הצלמת אלישבע סמית מוצגת בימים אלה בגלריה של קיבוץ כברי בגליל המערבי. סמית מצלמת אתרים בהם שכנו כפרים ערביים עד לנכבה ב-1948. בהיעדר עקבות ליישובים אלה, היא מצלמת את מה שאיננו עוד. על כן, התערוכה "ארץ ישנה" מתרחשת במקומות שסומנו זה מכבר במפות השכחה הרשמיות, אך נותרו בזיכרונות של צאצאיהם.

"תצלומיה של סמית יפים באותה מידה שהם קשוחים. הם 'חסכוניים': שרידי קיר שומרה היכן שפעם ניטע כרם; קשת אבנים שהייתה פעם תקרת בית, ועתה מבצבצת מן האדמה בינות לחורש אורנים; שביל כבוש בשדה קוצים. היא מצלמת עץ הדר עמוס פרי כתום, העומד לבדו בין עצי דומים אפורים", מסר האוצר יאיר ברק.

"במהלך מלחמת 1948 ובתקופה שלאחריה", כתב האוצר יאיר ברק בדף הגלריה, "ננטשו כמעט 500 יישובים ערביים. חלקם נעזבו באין ברירה, ואחרים גורשו באופן אקטיבי. אלישבע סמית מצלמת מעט מהנקודות שעליהן ישבו כפרים ערביים טרם המלחמה. היא איננה מספרת את שהיה, אלא טווה דימוי של מה שישנו".

סמית, ילידת הולנד (1932), הגיעה לארץ בשנת 1936, שלוש שנים לאחר עליית הנאצים לשלטון. היא גדלה בקיבוץ מעגן מיכאל והייתה חברה בו עד שעזבה בשנת 1987. כיום היא מתגוררת בפרדס חנה ועוסקת בעיקר בצילום. בעבר הרחוק הציגה תערוכה שעסקה גם בשואה ותערוכה אחרת על מחסומי צה"ל בשטחים הפלסטיניים הכבושים.

יצוין כי לפני כשבע שנים שינתה הגלריה בכברי, שייסד ב-1977 יחיאל שמי, את פניה. ב-2012 היא החלה את דרכה החדשה כגלריה שיתופית של קבוצת אמנים יהודים וערבים תושבי הגליל.

"ראינו חשיבות בקבוצה מעורבת שתשקף את ייחודו של הגליל, תוך התייחסות לסוגיות הקשורות באזור וקיום פעילות אמנותית מעבר לחלל הגלריה, עם מעורבות בקהילה", מסרו מייסדיה.

מאז היווסדה, מקדמת הגלריה פעילות גומלין בין מגמות האמנות בבתי הספר התיכוניים בכפר מכר ובקיבוץ כברי, ומשתפת פעולה עם גלריות שיתופיות אחרות בארץ. יצוין, כי בגלריה מציגים גם אמנים יהודים וערבים שאינם חברים בקולקטיב העומד מאחורי פעילותה.

# סולידריות בינלאומית עם האקדמאים הפלסטינים

חמש אגודות אקדמיות מובילות בארה"ב פרסמו פנייה לרשויות הישראליות תחת הכותרת: "הסירו את המגבלות על אקדמאים מרחבי עולם העובדים באוניברסיטאות פלסטיניות!" – כך נמסר מאקדמיה לשוויון, התארגנות המרצים מהשמאל במוסדות להשכלה גבוהה.

במכתבם, כתבו האגודה האנתרופולוגית האמריקאית, האגודה האמריקאית למדעי המדינה, האגודה ללימודי המזרח התיכון, האגודה הלאומית ללימודי נשים וחברת האדריכלות ההיסטורית כי נהלי האשרות השרירותיים הם הפרה של החוק הבינלאומי. זאת, מפני שככוח כובש מחוייבת ישראל להבטיח את זכותם של פלסטינים ופלסטיניות לחינוך.

האגודות קוראות לישראל לאפשר את ייצור הידע ואת החופש האקדמי באוניברסיטאות הפלסטיניות, להסיר את המגבלות על אקדמאים בינלאומיים ולהבהיר את נהלי הכניסה באופן חוקי ושקוף.

בחודש יולי שלחה אקדמיה לשוויון בשם 550 חברי הארגון מכתב ברוח דומה. "דרשנו מהיועץ המשפטי לממשלה, ממתאם פעולות הממשלה בשטחים, מהפרקליט הצבאי הראשי ומשר הפנים לשים קץ להתנכלות השיטתית לחיים האקדמיים בגדה המערבית ולהשוות את תנאי הכניסה והשהייה של מרצים מחו"ל באוניברסיטאות בגדה ובאוניברסיטאות הישראליות", נכתב בפנייה.

בעקבות פניית אקדמיה לשוויון, פנו גם 350 אקדמאים ואקדמאיות בינלאומיים לרשויות הישראלית בעניין זה. יש לציין בהקשר זה, כי יותר מ-80 סטודנטים, סטודנטיות וחברות וחברי סגל מאוניברסיטת ביר זית מוחזקים במעצר.

# דורשים צדק סביבתי

מיצג מחאה בכיכר רבין (צילום: המרד בהכחדה)

הפורום הסביבתי של חד״ש המחיז (24.9) בכיכר הבימה את התעלמותו של נתניהו מסוגיית האקלים. זאת, בעקבות אי הגעתו לוועידת האו״ם שדנה עתה במשבר המעמיק.

בסוף השבוע השתתפו מאות בני נוער במחאה שנערכה בכיכר רבין בתל אביב נגד ממשלת ישראל ונגד ממשלות בעולם. זאת, מפני שאלה אינן מתמודדות כראוי עם משבר האקלים. בהמשך חברו המפגינים למיצג מחאה של תנועת המרד בהכחדה, שבמסגרתו צעדו אמנים לבושים באדום כדי למחות נגד האדישות כלפי הכחדת בעלי חיים.

במקביל, מאות הפגינו גם במרכז ירושלים. הפגנות קטנות נוספות נערכו בבאר שבע, בחיפה ובסכנין. המחאות בישראל נערכו במסגרת יום מאבק עולמי. מיליונים ברחבי העולם הפגינו בסוף השבוע ב-5,225 אירועי מחאה, שהתקיימו בכ-160 מוקדים בשבע יבשות. ההפגנות כולן נערכו תחת הכותרת ״הבית שלנו עולה באש, דורשים צדק אקלימי עבור כולם״.

## מחאות לאחר שישה מקרי רצח השבוע

הפגנות נערכו בסוף השבוע האחרון באום אל-פחם, בכפר יאסיף ובג׳יסר א-זרקא. זאת, במחאה נוכח האלימות הגואה בחברה הערבית ונגד אוזלת ידה של המשטרה.

המחאות נערכו בעקבות ארבעה מקרי רצח שנרשמו במהלך יממה אחת בחברה הערבית בשבוע שעבר: אדיב דיראווי, סוחר מכוניות בן 38, נורה בכניסה לכפר יאסיף בעת שישב ברכבו. הוא פונה למרכז הרפואי לגליל בנהריה, אך בדרך נקבע מותו.

לאחר מכן נרצח בירי בכפר מוסמוס שבוואדי עארה איאד בדיר בן ה-36. בשעות הלילה של אותו יום נרצחו במהלך חתונה בבסמת טבעון אברהים א-סעדי וביאן בשקאר-דלאיקה (21), אם לפעוטה בת שנה וחודשיים.

השבוע גם נורו למוות מוחמד טבראני בן 22, סמוך למגדלור בעיר העתיקה בעכו, וגבר בן 41 בשיכון א-ראם שבנצרת. מתחילת השנה נרצחו 68 בני אדם בחברה הערבית.

סמוך למסגד הגדול של ג׳סר א-זרקא השתתפו מאות תושבים בעצרת חירום שהתקיימה על רקע האלימות הגואה והירצחו של מוראד חליל עמאש, תושב הכפר ובוגר התיכון המקומי, בן 19.

ח״כ יוסף ג׳בארין (חד״ש, הרשימה המשותפת): ״רמת הביטחון האישי של האזרחים הערבים מידרדרת באופן קיצוני. תושבים רבים חוששים לצאת מבתיהם בשעות הערב פן ייפגעו מירי תועה או מכוון. ההרגשה היא שאנו על סף מלחמת אזרחים״.

### סניף טמרה של מק״י

מברך את **בהאא׳**, בנו של המנהיג הקומוניסטי המנוח חוסיין בוקאעי, לרגל נישואיו עם **סירין**

### החזית הדמוקרטית לשלום ולשוויון (חד״ש) - סניף תל אביב

אסיפת פעילים ראשונה לאחר הבחירות. על סדר היום: סיכום תוצאות הבחירות לכנסת ה-22, דיון פוליטי ותכנון המשך פעילות

**יום ד׳, 25 בספטמבר, 20:00, אחד העם 70, ת״א**

### סניף יפו של חד״ש

מברך את **מראם**, חברת הסניף לרגל נישואיה עם **ראג׳י**

### מועדון קולנוע בגדה השמאלית

**חלאה - אלאן קלארק**

1979, אנגליה (אנגלית; כתוביות באנגלית)

**מוצ״ש, 28 בספטמבר, 20:00, אחד העם 70, ת״א**

ת״ד 26205, ת״א 6126102, טל׳ 03-6293944, פקס 03-6297263, info@maki.org.il

אתר מק״י : www.maki.org.il , אתר חד״ש : www.hadash.org.il